

ДНІПРОПЕТРОВСЬКА АКАДЕМІЯ МУЗИКИ ім. М. ГЛІНКИ

Кафедра «Вокально-хорового мистецтва»

**СИЛАБУС
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

СОЛЬНИЙ СПІВ

Галузь знань: 02 «Культура і мистецтво»

Спеціальність: 025 «Музичне мистецтво»

Факультет: музичний

Освітній ступінь: бакалавр

**Виконавець
викладач кафедри
«Вокально-хорового мистецтва»
Желтобрюхова О.С.**

**Дніпро
2019 рік**

- 1. Желтоброхова Олена Станіславівна**, викладач кафедри «Вокально-хорового мистецтва» Дніпропетровської академії музики ім. М. Глінки.
Адреса навчального закладу: вул. Ливарна, 10
Контактний телефон: +380675117181; nikolena25@gmail.com.

Програма «Сольний спів» для студентів кафедри «Вокально-хорового мистецтва» освітнього рівня «Бакалавр», орієнтована на більш глибоке осягнення процесів вокального виконавства та педагогіки, проводиться у формі практичних індивідуальних занять. Заняття з предмету сольний спів направлені на подальший професійний розвиток співацького голосу студента, покращення його якісних характеристик, вироблення академічної манери співу, оволодіння навиками чистого та виразного інтонування, кантиленного звуковедення. Систематична робота дозволяє досягнути правильної корпусної постави, уміння користуватися співацьким диханням, високою позицією звуку, природньою артикуляцією на новому, більш глибокому професійному рівні.

Вкрай важливе значення у формуванні та вихованні студента у класі сольного співу займає вибір репертуару. Культурний, досвідчений музикант повинен володіти різноманітним художнім репертуаром. Вокально-педагогічний репертуар має вміщувати в собі найкращі твори вітчизняної та всесвітньої класики, сучасні твори. Робота над високохудожніми музичними творами сприяє розвитку вокального слуху, виховує смак, образне мислення, вокальний професіоналізм.

В класі сольного співу вивчаються різноманітні твори, найкращі зразки всесвітньої, національної та народної музики. Поступово необхідно ускладнювати репертуар для концертів підсумкової атестації з урахуванням індивідуальних особливостей студентів: обдарованості, музично-художнього розвитку, спеціальної підготовки.

При підборі репертуару необхідно зважати на виразну естетичну сторону запропонованих творів, вони повинні розширювати кругозір виконавця, сприяти формуванню у студента, як майбутнього потенційного соліста хору, таких рис як

глибина почуттів, виразність мелодичної лінії, психологічна достовірність, показ внутрішнього світу людини різних епох, у тому числі і сучасника.

Процес осягнення співочого мистецтва – це захоплюючий, але складний, тривалий шлях, який вимагає і від педагога, і від студента взаєморозуміння, немало духовних та фізичних сил, терпіння для досягнення бажаного результату – гарного тембрального звучання, професійного володіння технікою співу, яскравого музично-художнього враження.

Формування високої вокально-виконавської культури студентів, майбутніх професійних співаків, зокрема, солістів хору – є головною метою освітньої діяльності у сфері вокального мистецтва та педагогіки. Саме поняття «вокально-виконавська культура» інтегрує у собі багаточисленні складники професійного співу та являється визначальним показником хорошого співака та обдарованого музиканта. Високий рівень вокально-виконавської культури визначається наявністю міцної технічної бази, яскравої виконавської майстерності, загальним відчуттям співмірності усіх музичних елементів та якісних співацьких характеристик, з'єднаних в художню цілісність.

2.Опис навчальної дисципліни «Сольний спів»

Формування високої вокально-виконавської культури студентів, майбутніх професійних виконавців, робота по удосконаленню вокально-технічних вмінь та навичок, здобутих у попередньому курсі дисципліни «Постава голосу» (на базі музичного коледжу) та активізація творчого потенціалу – передбачається в процесі освоєння **навчальної дисципліни «Сольний спів»**. Значну допомогу в освоєнні предмету зможе надати широке використання активних та інтерактивних форм проведення занять, які включають у себе відвідування майстер-класів викладачів кафедри, що викладають дану дисципліну, а також інших спеціалістів академії, прослуховування та перегляд аудіо та відео записів уроків зарубіжних фахівців, відвідування концертів.

Мета навчальної дисципліни «Сольний спів» :

- формування вокально-технічних навичок і вокально-виконавської культури

студентів;

-виховання висококваліфікованих фахівців, здатних до різнобічної практичної вокальної діяльності;

-орієнтуватися майбутніх фахівців на творче освоєння цінностей світової музичної культури;

-виховання широко освічених музикантів, готових до практичної музично-виконавської та педагогічної діяльності.

Завдання навчальної дисципліни «Сольний спів»:

- формування у студентів інтересу до вокального мистецтва, музичної культури, розширення музичного кругозору;

- розвиток вокально-технічних навичок сольного академічного співу;

- виховання вокального слуху студентів;

- формування навичок вокально-сценічного виконання;

- ознайомлення з класичним і народним вокальним репертуаром та з вокальною літературою різних жанрів і напрямків ;

В результаті освоєння дисципліни формуються наступні **компетенції**:

1. Загальні компетентності (ЗК):

- Здатність до використання інформаційних і комунікаційних технологій.

2. Фахові компетентності (ФК):

- Здатність здійснювати виконавську діяльність на базі професійних знань та навичок гри на музичному інструменті (сольного співу), оркестрової та ансамблевої гри (ансамблевого співу/хорового співу), репетиційної роботи та концертних виступів.

- Здатність створювати та реалізовувати власні художні концепції у виконавській діяльності, аргументовані знанням музичних стилів різних епох та володінням техніками, прийомами та виконавськими методиками.
- Здатність демонструвати достатньо високий рівень виконавської майстерності та спроможність до її вдосконалення через застосування відповідних практичних і репетиційних методик.
- Здатність володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.
- Здатність демонструвати володіння музично-аналітичними навичками для жанрово-стильової та образно-емоційної атрибуції музичного твору в процесі створення виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів – 10	Галузь знань 02 «Культура і мистецтво»	денна форма навчання нормативна частина цикл професійної підготовки
	Спеціальність 025 «Музичне мистецтво»	
Семестрів– 8 Змістових модулів - 8	Спеціалізація «Хорове диригування»	Рік підготовки: 4
Загальна кількість годин – 360		Семестр
		1-8
		індивідуальні 155 год.
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 1	Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	Самостійна робота 205 год.

3.Методи навчання.

Дисципліна «Сольний спів» викладається в формі аудиторних (індивідуальних) занять. Головними принципами навчального процесу є творчий та діяльний підходи до кожного студента (голосу) індивідуально, враховуючи попередню практичну підготовку, особистісний рівень та природні дані.

Методи навчання задля забезпечення студентом-бакалавром загальних і професійних компетенцій.

- Метод художньої демонстрації та художнього ілюстрування;
- Метод створення індивідуального репертуару, консультування, збирання інформації, анотації, моделювання, апробація виступу;
- Метод емоційного сприйняття;
- Метод аналізу інтерпретації музичного твору, композиційної цілісності, відчуття стилю та жанру, відповідності програмі;
- Метод наочно-слухового показу (демонстраційний метод);
- Метод пластичного інтонування, консультування та моделювання.

Методи оцінювання задля забезпечення студентом-бакалавром загальних і професійних компетенцій – усний, практичний та метод технічної відповідності.

Методи, що використовуються викладачем в навчальному процесі:

- Робота з нотним матеріалом.

Студент має досконало володіти текстовою структурою вокального твору: розуміти змістове зерно твору, його стилістичні особливості, авторський задум та мати цілісне уявлення щодо вокально-технічних та загально-музичних вимог.

- Робота з літературою.

Студент повинен поступово розширювати спектр знань виконавського та вокально-методичного напрямлення. Література, що надана у списку основних,

допоміжних джерел та інтернет-ресурсів стане в нагоді задля вирішення питань та пошуку відповідей студентами.

- Виклад навчального матеріалу (бесіда, пояснення).

Студент має бути готовим до сприйняття матеріалу пояснення (шляхом опанування текстової структури хорового твору та вивчення літературних джерел). Має співпрацювати з викладачем в освоєнні певного матеріалу на базі власного вокального досвіду та міждисциплінарних зв'язків.

- Демонстрація наглядних засобів.

Студент має сприймати музичне життя середовища задля розширення власного кругозору. Користуватись відео-записами, аудіо-записами, отримувати враження від спілкування з музикою наживо (відвідування театрів, філармоній тощо).

- Перевірка знань, вмінь, навичок, перевірка самостійної роботи.

Сприйняття студентом уроку як творчого спілкування особистостей, надає йому можливість продемонструвати підвищення свого професійного рівня та здобутих нових знань, вмінь і навичок. Задля прискорення темпу вокального та загально-музичного розвитку, студент повинен являти щире зацікавлення та належну старанність під час самостійної роботи.

- Порівняльний аналіз та контроль.

Студент повинен вміти слухати і сприймати своє та чуже виконання, робити порівняльний аналіз різних виконавських інтерпретацій задля виявлення особистих помилок та знаходження власного вокально-мистецького шляху.

- Емпіричний метод.

Метод, завдяки якому зберігаються та поширюються традиційні прийоми (в даному випадку - вокального виконавства) використовується в музичній педагогіці з давніх часів. Принцип цього методу: від вчителя-учню, - «роби, як я». Але студенту важливо розуміти, що даний метод має і недоліки. Кожний з

технічних мануальний прийомів має бути засвоєний на так званому «фізіологічному» рівні, виглядати природньо та бути емоційно виправданим.

○ Компаративний метод.

Опанування музичного твору за допомогою глибокого вивчення історико-стилістичних моделей, реалій їхнього існування в певному історичному часі, їх жанровий уклін та виконавські принципи.

○ Творчий метод.

Опанування вокального твору, його цілісний аналіз, синтез, інформація про історію виконання, звукове моделювання, виконавська інтерпретація, сценічна реалізація, все це - складові творчого методу – впевненої, власної побудови художнього образу вокального твору.

Заплановані результати навчання та компетенції:

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- основні закономірності і засоби художнього виконання творів;
- основи вокальної теорії;
- вікові особливості співацького голосу;
- правила гігієни голосового апарату;
- методи і прийоми вокальної роботи;
- сольний репертуар, що включає твори різних епох;
- виконавсько-стилістичні особливості жанрів вокальних творів;
- спеціальну літературу з професії;
- професійну вокальну термінологію.

вміти:

- виконувати твори на досить хорошому вокально-технічному і художньому
- рівні;
- аналізувати звучання різних голосів;

- свідомо підходити до подолання вокально-технічних труднощів при роботі над вокальними творами;
- володіти професійно оформленим голосом та основними стилями світової музичної культури;
- продемонструвати вміння і навички художнього виконання сольної вокальної програми.

4.Програми студентів-бакалаврів поточного навчального року:

I семестр:

1.Алексалян К.

- Н. Маттеїс – Канцонета «Caro volto pallidetto»;
- М. Глінка «Жаворонок»;
- Українська народна пісня в обробці О. Чишка «Чом, чом не прийшов».

2.Трач О.

- Г. Гендель «Dille ch`io viver mio»;
- В. Косенко «На серці радості немає»;
- Російська народна пісня в обробці О. Мосолова «Разлука».

3.Шевчик Т.

- П. Бенчіні «Tanto sospirero»;
- Р. Шуман «Пісня Зулейки»;
- Українська народна пісня в обробці М. Скоробагатько «Ой вербо, вербо».

II семестр:

1.Алексалян К.

- Я. Степовий «Розвійтеся з вітром»;
- А. Скарлатті - Арія Ізмаїла з ораторії «Седекія, царь Єрусалимський» - «Caldo sangue»;
- Іспанська пісня в обробці Х. Ніна «Vito».

2.Трач О.

- Р. Вагнер «La rose»;
- Г. Гендель – Речитатив та арія з ораторії «Месія»;
- Українська народна пісня в обробці Л. Колодуба «Ой роде мій».

3.Шевчик Т.

- Ф. Надененко «Дивлюсь я на ясні зорі»;
- Й.С.Бах – Арія з «Селянської кантати»;
- Українська народна пісня в обробці М. Маркевича «Думка».

5.Структура навчальної дисципліни:

I семестр - прослуховування залікової програми:

Змістовий модуль 1:

- твір кантатно-ораторіального жанру;

Змістовий модуль 2:

- твір концертно-камерного жанру;
- твір національно-пісенного жанру

II семестр – виконання концертної програми підсумкової атестації:

Змістовий модуль 3:

- твір концертно-камерного жанру;

Змістовий модуль 4:

- твір кантатно-ораторіального жанру;
- твір національно-пісенного жанру.

III семестр - прослуховування залікової програми:

Змістовий модуль 1:

- твір кантатно-ораторіального жанру;

Змістовий модуль 2:

- твір концертно-камерного жанру;

- твір національно-пісенного жанру.

IV семестр – виконання концертної програми підсумкової атестації:

Змістовий модуль 3:

- твір концертно-камерного жанру;

Змістовий модуль 4:

- твір кантатно-ораторіального жанру;
- твір національно-пісенного жанру.

V семестр - прослуховування залікової програми:

Змістовий модуль 1:

- твір кантатно-ораторіального жанру;

Змістовий модуль 2:

- твір концертно-камерного жанру;
- твір національно-пісенного жанру.

VI семестр – виконання концертної програми підсумкової атестації:

Змістовий модуль 3:

- твір концертно-камерного жанру;

Змістовий модуль 4:

- твір кантатно-ораторіального жанру;
- твір національно-пісенного жанру.

VII семестр - прослуховування залікової програми:

Змістовий модуль 1:

- твір кантатно-ораторіального жанру;

Змістовий модуль 2:

- твір концертно-камерного жанру;
- твір національно-пісенного жанру.

VIII семестр – виконання концертної програми підсумкової атестації:

Змістовий модуль 3:

- твір концертно-камерного жанру;

Змістовий модуль 4:

- твір кантатно-ораторіального жанру;

- твір національно-пісенного жанру.

6.Розподіл балів, які отримують студенти:

I Курс

I семестр		II семестр	
Залікова програма Змістовий модуль 1	Концертна програма Змістовий модуль 2	Залікова програма Змістовий модуль 3	Концертна програма Змістовий модуль 4
30%	70%	30%	70%
100%		100%	

II Курс

I семестр		II семестр	
Залікова програма Змістовий модуль 1	Концертна програма Змістовий модуль 2	Залікова програма Змістовий модуль 3	Концертна програма Змістовий модуль 4
30%	70%	30%	70%
100%		100%	

III Курс

I семестр		II семестр	
Залікова програма Змістовий модуль 1	Концертна програма Змістовий модуль 2	Залікова програма Змістовий модуль 3	Концертна програма Змістовий модуль 4
30%	70%	30%	70%
100%		100%	

IV Курс

I семестр		II семестр	
Залікова програма Змістовий модуль 1	Концертна програма Змістовий модуль 2	Залікова програма Змістовий модуль 3	Концертна програма Змістовий модуль 4
30%	70%	30%	70%
100%		100%	

I і III змістовні модулі кожного семестру передбачають виконання 1-го вокального твору, який оцінюється - 100б., (30 % семестрової оцінки).

II і IV змістовні модулі кожного семестру передбачає виконання 2-х вокальних творів, які оцінюються так само – 100 б. та результат дорівнює 70% відсоткам семестрової оцінки.

Семестрова оцінка підраховується наступним чином:

$$A \times 0.3 + B \times 0.7,$$

Де **A** - оцінка I(III) модулю,

B- оцінка II(IV) модулю.

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою		
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики		для заліку
90 – 100	A	5	відмінно	зараховано
82 – 89	B	4	добре	
74 – 81	C	4		
64 – 73	D	3	задовільно	
60 – 63	E	3		
35 – 59	FX	2	незадовільно з можливістю повторного	не зараховано з можливістю повторного

			складання	складання
0 – 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни		не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

7.Критерії оцінки знань і вмінь:

За національною шкалою	За 100 бальною шкалою	За шкалою ECTS
Відмінно	90 – 100	A

A. Студент повинен продемонструвати під час виступу: вокально-технічний зріст та загально-музичний розвиток; емоційно-фізичну витривалість; грамотне прочитання та глибоке усвідомлення художнього замислу виконуваних творів, їх стильових відмінностей та особливостей.

За національною шкалою	За 100 бальною шкалою	За шкалою ECTS
Добре	82 – 89	B

B. У випадках коли студент добре знає та виконує вокальну програму, демонструє певний вокально-технічний розвиток та рівень програми. Можливе нестабільне емоційне напруження, втрата деяких технічних напрацювань або цілісної музичної форми.

За національною шкалою	За 100 бальною шкалою	За шкалою ECTS
Добре	74 – 81	C

C. Студент добре володіє текстовою структурою вокального твору. Виконуючи вокальний твір не розкриває його художньо-образний зміст, не дотримується авторських ремарок та не проявляє необхідного творче-емоційного наповнення.

За національною шкалою	За 100 бальною шкалою	За шкалою ECTS
Задовільно	64 – 73	D

D. Якщо рівень програми студента не відповідає вимогам курсу або вокально-технічне виконання досить посереднє, без явного загально-музичного розвитку. Можлива емоційно-фізіологічна нестабільність, слабка витривалість.

За національною шкалою	За 100 бальною шкалою	За шкалою ECTS
Задовільно	60 – 63	E

E. Студент має слабо сформоване художнє мислення, що не дозволяє виконати вокальну програму належним чином. Не має необхідного усвідомлення особливостей вокальних жанрів.

За національною шкалою	За 100 бальною шкалою	За шкалою ECTS
Незадовільно з можливістю повторного складання	35 – 59	FX

FX. У випадках, коли студент не володіє вокальними навичками або демонструє їх з помилками та частково. Припускається текстових, інтонаційних та ритмічних помилок. Часткова або повна вокально-технічна невідповідність до виступу.

За національною шкалою	За 100 бальною шкалою	За шкалою ECTS
Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	0 – 34	F

Г. Студент виконує лише частину вокальної програми. Виконавський підхід та власне відношення до музичного твору без зацікавленості будь-яких професійних здобутків. Вокально-технічна база – незадовільна.

8.Методи контролю

Формування у студентів-бакалаврів цілісної вокально-виконавської культури залежить не тільки від основних освітніх програм, але також зв'язано з інтегративним підходом до використання в навчальному процесі різноманітних творчих форм навчання – відкритих уроків, майстер-класів, виконавських майстерень, учбових концертів та педагогічних практикумів.

Саме інтегративне занурення в вокальне мистецтво сприяє професійному становленню та розвитку особистості майбутнього педагога-музиканта – носія універсальної мови великого мистецтва музики.

Питання для поточного контролю знань і вмінь студентів

1. Сильова та змістовна характеристика епохи написання творів програми.
2. Місце твору в творчому доробку композитора, історія його створення, приклади інтерпретацій та їх аргументоване обговорення.
3. Аналіз літературного змісту твору, визначення особливостей його використання композитором.
4. Опрацювання науково-методичної літератури з метою вирішення проблем музично-виконавського та вокально-технічного втілення твору.
5. Володіння вокально-технічними вправами.

Завдання для поточного контролю знань і вмінь студентів

1. Усвідомити значущість своєї майбутньої професії. Підготувати обґрунтовані відповіді щодо подальшого бачення своєї ролі у творчому процесі.

2. Бути спроможними проаналізувати власну роботу. Контроль за фізіологічними та естетичними змінами у роботі голосового апарату в зв'язку зі зміною психічно-емоційного чи фізичного стану.
3. Виховувати в собі відповідальність в процесі професійної діяльності.
4. Знати принципи наукової організації своєї праці. Максимально усвідомлювати важливість дотримання усіх методичних та співацько-гігієнічних вимог в роботі з голосом.
5. Розвивати постійне бажання професійного удосконалення. Перегляд та прослуховування зразків світового вокального мистецтва. Збагачення свого світогляду за допомогою тісного спілкування в рамках творчого пошуку.
6. Ознайомитися з іншими вокальними творами даного автора (з програми). Дати аргументовану оцінку місцю конкретного твору у творчій спадщині композитора.
7. Працювати з концертмейстером. Удосконалення творчого тандему між солістом та концертмейстером. Обмін поглядами та емоційним відношенням до одного й того ж твору.
8. Визначити послідовність виконання вокальної програми згідно з її змістовним та драматичним розвитком та наповненістю.

Підсумковий контроль здійснюється наприкінці кожного семестру у вигляді концертного виступу. Метою є закріплення здобутих вокальних психофізіологічних відчуттів, професійних навичок та засвоєння вивчених творів у стані емоційного підйому. Кінцевим результатом курсу дисципліни «Сольний спів» є усвідомлення студентом себе як потенційного соліста хору чи іншого вокального колективу.

На заліку студент повинен продемонструвати засвоєння наступних умінь:

- володіння специфікою академічного виконання;
- володіння комплексом вокально-технічних засобів;
- інтерпретація поетичного тексту;

- володіння виконавською майстерністю.

Вокальні музичні форми вимагають свого власного методу аналізу, відмінного від підходу до форм інструментальних. Захоплюючи сенс слова, він стає методом аналізу всього вокального твору в цілому.

9.Методичні рекомендації до самостійної роботи з предмету «Сольний спів»

Метою вивчення дисципліни «Сольний спів» студентами-бакалаврами кафедри «Вокально-хорового мистецтва» є придбання нових та закріплення існуючих знань та навичок. А саме, більш глибокий аналіз та освоєння художньо-виконавських можливостей голосу; подальший розвиток і постава голосу, удосконалення прийомів звуковидобування та техніки дихання; поповнення власного словника професійної термінології. Підготовка студента як майбутнього потенційного соліста хору, розвиток його уміння використовувати різні діапазони власного голосу, слуховий контроль для управління процесом виконання; здатність застосовувати теоретичні знання у виконавській практиці, в концертних виступах є невід'ємною частиною навчального процесу та професійного розвитку хорового диригента, не тільки як майбутнього соліста, але і як викладача співу.

Робоча програма з предмету «Сольний спів» передбачає години для самостійної роботи студентів. Окремі питання для самостійного опрацювання додаються до кожної теми. Передбачено також перелік допоміжної літератури. Завдання для самостійно роботи включають порівняльний аналіз різних редакцій та виконавських інтерпретацій, аналіз особливостей різних стилів та вокальних творів композиторів різних епох, підготовку методичних рекомендацій для опанування музичних творів та виконавських проблем.

Завдання для самостійної роботи

1. Проводити постійний тренінг дихального апарату, з метою закріплення навичок роботи у класі.
2. Розвивати навички самоконтролю стану та здоров'я голосового апарату.

3. Познайти зразки інтерпретацій виконуваних творів, з метою здобуття власної думки та права на творче тлумачення авторського задуму.
4. Підготувати вправи для «вспівування» окремих епізодів твору, що є найскладнішими. Розглянути цю проблему з точки зору майбутнього викладача сольного співу. Знайти найбільш доречні вправи для розвитку вокальної техніки та здобуття найбільш еталонної якості звучання власного голосу.
5. Слухати аудіо та відео записи програмних творів в різноманітних виконаннях.
6. Виконувати та проводити виконавський аналіз творів за бажанням. Для збагачення власної репертуарної бази, розширення рамок музичного кругозору та здобуття більшого практичного досвіду.
7. Підготувати для обговорення орієнтовну програму концерту.
8. Відвідування концертів вокальної та інструментальної музики, а також оперних вистав, майстер-класів та т.п., для розширення професійного кругозору і формування правильних вокально-естетичних поглядів.

Самостійний аналіз вокальних творів

Недостатнє вміння аналізувати вокальну музику призводить в багатьох випадках до наступних характерних помилок в аналітичній роботі над досліджуваним твором:

- ігнорується наявність тексту твору аналізується як інструментальний;
- приймається до уваги лише сюжет, фабула тексту, але ігнорується його форма, ритм, лексика, художня сторона;
- робиться спроба розглядати музику як ілюстрацію тексту, побачити в кожному мотиві, фразі відображення буквального сенсу тексту.

План художньо-виконавського аналізу вокального твору:

1. Назва твору, рік написання, відомості про авторів твору; творча спадщина

композитора.

2. Історико-стилістичний аналіз твору. Відомі критичні дослідження.
3. Жанр музичного твору, форма та зміст.
4. Аналіз поетичного тексту.
5. Аналіз засобів музичної виразності (авторські вказівки, ладотональний план, мелодія, темп, ритм, динаміка).
6. Музична драматургія (інтонація, фразування, кульмінація).
7. Взаємодія вокальної та інструментальної партій.
8. Аналіз вокально-технічних труднощів.
9. Аналіз засобів сценічної виразності (міміка, жест, мізансцена).
10. Висновки.

Специфіка вокальної музики обумовлює властиві лише їй принципи будови мелодії, типи багатоголосся, тематичного розвитку, формоутворення. Крім того, багато типових музичних форм в вокальних жанрах різко відрізняються від тих же типових форм в інструментальних жанрах. У зв'язку з цим, студент повинен досконало та якомога глибше уявляти собі особливості жанрів вокальної музики – арії, аріозо, арієти, каватини, балади, романсу, пісні, народної пісні та їх різновидів.

Самостійна робота студента-бакалавра з навчальної дисципліни «Сольний спів» за навчальним планом складає 205 річних годин.

10.Завдання для самостійної роботи

з/п	Назва теми	Кількість годин
1	2	3
1.	Аналіз та оцінювання художньо-просвітницької діяльності у вокальній сфері.	25
2.	Виконавський аналіз художньої практики видатних співаків	25
3.	Підготовка вправ для «вспівування» окремих місць твору, що є найскладнішими.	20

4.	Виконання та виконавський аналіз творів за бажанням	20
5.	Вивчення декілька сольних фрагментів з творів кантатно-ораторіального жанру	20
6.	Підготовка для обговорення орієнтовної програми концерту.	20
7.	Слухання аудіо та відео записів програмних творів в різноманітних інтерпретаціях.	20
8.	Опрацювання професійної та науково-популярної літератури про співочу і музичну діяльність.	20
9.	Відвідування концертів вокальної та інструментальної музики, а також оперних вистав, майстер-класів.	20
10.	Вивчення методичних, виконавських та педагогічних порад для роботи над емоційним станом під час концертного виступу.	15
		205

Індивідуальні завдання

1.	Усвідомлення значущості своєї майбутньої професії.	20
2.	Спроможність проаналізувати власну роботу.	20
3.	Виховання відповідальності в процесі професійної діяльності.	20
4.	Знання принципів наукової організації своєї праці.	20
5.	Розвиток постійного бажання професійного удосконалення.	20
6.	Ознайомлення з іншими вокальними творами даного автора (з програми).	10
7.	Ознайомлення з сучасними хоровими творами	10
8.	Вивчення сучасної науково-методичної літератури.	15

9.	Володіння вокально-технічними вправами.	10
10.	Робота з концертмейстером.	10
		155

11.Рекомендована література

Базова

1. Антонюк В. Г. Українська вокальна школа: етнокультурологічний аспект: Монографія. – Видання друге, перероблене і доповнене. – К.: Українська ідея. 2001. – 144 с.
2. Гонтаренко Н. Б. Сольное пение: Секреты вокального мастерства / Н. Б. Гонтаренко. – Ростов-н/Д : Феникс, 2006. – 185 с.
3. Дмитриев Л.Б. Основы вокальной методики / Л. Б. Дмитриев. – М. : Музыка, 2007. – 327 с.
4. Далецкий О. В. Обучение пению / О. В. Далецкий. – М., 2003. – 126 с.
5. Емельянов В. Развитие голоса. Координация и тренинг / В. Емельянов. – 5-изд., стер. – СПб : Изд-во «Лань» ; Изд-во «Планета музыки», 2007. – 117 с.
6. Морозов В. П. Искусство резонансного пения / В. П. Морозов. – М. : Редакционно-издательский отдел Московской государственной консерватории им. П. И. Чайковского, 2002. – 495 с.
7. Смелкова Т.Д., Савельева Ю.В. Основы обучения вокальному искусству: учебное пособие. – СПб.: Изд-во «Лань» ; Изд-во «Планета музыки», 2014. – 160 с. – (Учебники для вузов. Специальная литература).
8. Юшманов В. Вокальная техника и ее парадоксы / В. Юшманов. – Изд-во ДЕАН, 2007. – 163 с.
9. Deisha-Sionitskaya M.A. Singing in senses, Textbook. - 3rd edition, ster. – Saint-Petersburg: Publishing house “Lan”; Publishing house “THE PLANET OF MUSIC”, 2014. – 64 notes. – (University textbooks. Books on specialized subjects).
10. Glinka-Izmailov A. N. Useful advice to young singer, Textbook. - 3rd edition, ster. – Saint-Petersburg: Publishing house “Lan”; Publishing house “THE

PLANET OF MUSIC”, 2018. – 40 pages. – (University textbooks. Books on specialized subjects).

Допоміжна

1. Антонюк В.Г. Вокальна педагогіка (сольний спів): Підручник. / В.Г. Антонюк. – Київ: ЗАТ «Віпол», 2007. – 174с.
2. Вальборг Вербек-Свердстрём. Школа раскрытия голоса. Путь к катарсису в искусстве пения – М.: evidentis, 2009. – 232 с.
3. Давидов М.А. Виконавське мистецтво. Енциклопедичний довідник / М.А. Давидов. – Луцьк : Велика обласна друкарня, 2010. – 400 с.
4. Донецький національний академічний державний театр опери та балету ім. Солов'яненка / Інф. // <http://www.info.dn.ua/culture/solov.shtml>.
5. Жишкович М. А. Освітньо-педагогічні аспекти розвитку вокального мистецтва Львова (друга пол. ХІХ – перша пол. ХХ ст.): монографія / М. А. Жишкович. – Львів : СПОЛОМ, 2012. – 254 с.
6. Заседателев Ф.Ф. Научные основы постановки голоса. Изд. 7-е. – М.: ЛЕНАНД, 2014. – 120 с. (Музыка: искусство, наука, мастерство.)
7. Кулієва А. Інформаційний підхід до процесу голосоутворення: до проблеми сучасного оперного виконавства / А. Кулієва // Музичне мистецтво і культура. Науковий вісник Одеської держ. муз. академії ім. А.В. Нежданової [ред. О.В. Сокол]. – Вип. 6. – Одеса : Друкарський дім, 2005. – С. 409–417.
8. Лымарева Т.В. Вокально-исполнительская интерпретация как художественный текст : Дисс. ...кандидата искусствоведения : 17.00.02. – Санкт-Петербург, 2009. – 132 с.
9. Навротский В.В. «Одесская вокальная школа. Педагогические принципы» (2003-2010 гг.) / В. Навротский. - Одеса, ОГМА, 2010. - С. 139.
10. Плужников К.И. Принципы вокальной педагогики. – СПб.: Композитор. Санкт-Петербург, 2018. – 116 с.

- 11.Рожок В. Опера студія Національної музичної академії України ім. П. І. Чайковського : історія і сучасність (до 70-річчя від дня заснування) [Електронний ресурс] / В. Рожок // Наук. вісн. Нац. муз. акад. України ім. П. І. Чайковського. – Вип. 89. Сучасний оперний театр і проблеми оперознавства : зб. ст. – Київ, 2010. – С. 21-46. – Режим доступу: <http://operna-nmau.kiev.ua>
- 12.Сонки С.М. Теория постановки голоса в связи с физиологией органов, воспроизводящих звук: С приложением практических советов учащимся пению и артистам. Изд. стереотип. – М.: Книжный дом «ЛИБРОКОМ», 2014. – 248 с.
- 13.Стахевич О. Г. З історії вокально-виконавських стилів та вокальної педагогіки: посібник/О. Г. Стахевич. - Вінниця: Нова Книга, 2013.- 176с..
- 14.Суржина Н.А. Задачі виховання висококваліфікованих співаків // Музикознавча думка Дніпропетровщини. -Дніпропетровськ, 2005. Видавець Юрій Сердюк. С.- 81-88.
- 15.Pryanishnikov I.P. Singing instructions: Textbook. - 6rd edition, revised. – Saint-Petersburg: Publishing house “Lan”; Publishing house “THE PLANET OF MUSIC”, 2013. – 144 p.: notes – (University textbooks. Books on specialized subjects).
- 16.Steblyanko A.A. The art of singing. Italian vocal school. His Majesty the Sound , Textbook. – Saint-Petersburg: Publishing house “Lan”; Publishing house “THE PLANET OF MUSIC”, 2014. – 48 pages. – (University textbooks. Books on specialized subjects).

Нотні збірки для роботи в класі:

1. Вокальная музыка композиторов XVI – XVIII веков. – Вып. 1. – М. : Изд. дом «Золотое руно», 2003.
2. Вокальная музыка композиторов XVI – XVIII веков. – Вып. 1. – М. : Изд. дом «Золотое руно», 2003.

3. Зейдлер Г. Вокализы для высокого и среднего голоса. – М. : Изд. дом «Золотое руно», 2005.
4. Романси Дніпропетровських композиторів. Вип. 1. – Дніпро.: Ю. Сердюк, 2004.
5. Pluzhnikov K. I. Science of academic vocal by Pluzhnikov: Textbook. – Saint-Petersburg: Publishing house “Lan”; Publishing house “THE PLANET OF MUSIC”, 2014. – 128 pages. – (University textbooks. Books on specialized subjects).
6. Franeskevich I. V. United through music. Vocalises, Songs and Romanes for a soloist (choir or ensemble) and piano. – Kyiv - Odessa: Krasovsky Victor «Melosvit», 2017. – 140 pages.

Інформаційні ресурси

1. <http://ale07.ru/music/notes/song/chorus/andreeva.htm>
2. <http://www.torrentino.me/torrent/923632>
3. <http://www.fainer.com.ua/noti.htm>
4. <http://www.grinchenco.ru/noty-dlya-zhenskogo-i-detskogo-hora/>
5. <http://choirlive.narod.ru/kozevnikov.html>
6. http://www.personbio.com/sel_rod_zan.php?id_fam=170